

10.9 Kurhaus

In 1818 begon Jacob Pronk met de bouw van een houten badhuis in Scheveningen. Dit paviljoen groeide al snel uit tot een succesvol hotel. In 1820 werd het vervangen door een stenen badhuis. Op 12 november 1826 werd de goedkeuring verkregen voor het bouwen van een stedelijk badhuis, dat op 1 mei 1828 werd opgeleverd. Eerst was de exploitatie van het badhuis in handen van de gemeente Den Haag, tot het in 1832 openbaar werd verpacht. In 1856 werd het badhuis uitgebreid met twee zijvleugels. Vervolgens werd het in 1884 in zijn geheel afgebroken. Slechts een jaar later, 11 juli 1885, vond de opening plaats van het eerste echte Kurhaus van Scheveningen. Tijdens een brand op 1 september 1886 brandde het Kurhaus volledig af. Op zaterdag 19 juni 1887 was het hotel geheel opnieuw opgebouwd en werd het Kurhaus heropend. In de 20e eeuw, tussen 1972 en 1975, vond er een grote renovatie plaats, waarbij de zijvleugels geheel vernieuwd werden. In 2001 werd de renovatie compleet met een grondige verbouwing van de ingang en het centrale deel van het Kurhaus.

Het plafon van het Kurhaus wordt gekenmerkt

door indrukwekkende schilderijen over de visserij (lange tijd de voornaamste inkomstenbron voor Scheveningen), muziek, de dierenriemtekens en Neptunus.

In 1969 werd het Kurhaus gesloten, vanwege het uitblijven van de toeristen, die zonniger oorden boven Scheveningen leken te verkiezen. In 1972 wordt er een begin gemaakt met de exploitatie van Scheveningen als badplaats en wordt besloten tot renovatie en gedeeltelijke nieuwbouw van het Kurhaus, waarbij de stijl van weleer in ere wordt hersteld. Koningin Beatrix is in 1979 bij de heropening van het Kurhaus waarvan de totale herbouwkosten 110 miljoen gulden (49.915.823,77 euro) bedroegen, waarvan 7 miljoen (3.176.461,51 euro) voor de inrichting.

Het Kurhaus staat vanaf de opening niet alleen bekend om de bijzondere architectuur en het mooie panorama dat het hotel te bieden heeft, maar juist vooral vanwege de gasten die er komen. Het hotel heeft een wereldreputatie op weten te bouwen vanwege de vele staatshoofden, vorsten, politici, musici, filmsterren, schilders en poëten die het bezochten. Wereldleiders als Gorbachov, Churchill en Hepburn verbleven in het Kurhaus,

net als leden van het Nederlandse koningshuis. De eerste gasten die hun naam in het gastenboek zetten zijn niemand minder dan koningin Wilhelmina en haar moeder koningin-regentes Emma. In het Kurhaus vonden vele optreden plaats van belangrijke artiesten, zoals van Marlène Dietrich, Edith Piaf, Ray Ventura en the Rolling Stones, die er het wereldberoemde kortste concert ooit gaven. Tijdens hun eerste concert in Europa ooit werd het concert al na vier nummers stopgezet, vanwege de rellen die er uitbraken.

Duinen

De eerste strandwallen op Haags grondgebied ontstonden circa 7.000 jaar geleden. Deze groeiden door tot rond het jaar 0 en vormden de oude duinen. In de 11e eeuw ontstonden vervolgens onder invloed van verandering van het klimaat de jonge duinen. Doordat daarna het klimaat steeds milder werd, nam de begroeiing en het aantal planten dat voorkwam in het duingebied sterk toe. Door verstuuving veranderde het landschap voortdurend. In een poging dit in te perken zijn er bossen en helmgrassen in het duingebied aangeplant. Om de duinen beter begaanbaar te maken

zijn er verharde paden aangelegd. Hiermee werd ook voorkomen dat de natuurlijke paden door verstuiving werden verplaatst.

Tussen Scheveningen en Wassenaar ligt het natuurgebied Meijendel. De naam is afkomstig van de centraal gelegen vallei waarin veel meidoorns groeien. Dit natuurgebied vormt een centraal punt om de duinen te ontdekken. Van hieruit zijn dan ook meerdere excursies door het omliggende duingebied mogelijk. De heemtuin geeft een overzicht van de inheemse duinplanten die

er in het hele gebied voorkomen. Door de wisselende klimaatomstandigheden waarin de duinen zijn ontstaan, wisselen verschillende grondsoorten elkaar op in het duingebied. Het gevolg hiervan is een rijke variatie aan flora en fauna. Er leven onder andere meer dan 250 vogelsoorten, reeën, vossen, padden en kikkers, konijnen en vleermuizen.

Watertoren

In 1874 begon de Haagse Duinwaterleiding (nu Duinwaterbedrijf Zuid-Holland) met het winnen

van drinkwater uit de duinen. Ze bouwden hiervoor een watertoren in de Scheveningse duinen. De bouw van deze watertoren is van groot belang geweest voor het duingebied, omdat deze ervoor gezorgd heeft dat hier geen huizen gebouwd werden of wegen werden aangelegd. De watertoren die nog steeds in gebruik is, is aan het einde van de 20e eeuw gerestaureerd en heeft een plaats gekregen op de monumentenlijst.